

Església vella de Sant Boi

Sant Boi de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Església parroquial de Sant Boi. Plaça de l'església, 1. Nucli urbà. Sant Boi de Lluçanès

Coordenades:

Latitud: 42.05775
Longitud: 2.15171
UTM Est (X): 429810
UTM Nord (Y): 4656536

Classificació

Número de fitxa 08201 - 53
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí, CC.AA. 3425
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic

Fitxes associades:

[Església parroquial de Sant Boi de Lluçanès](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dl., 29/09/2008 - 02:00

Descripció

L'església vella de Sant Boi de Lluçanès s'emplaçava en el mateix lloc on avui en dia hi ha el temple barroco-neoclàssic, en el punt més alt del casc antic de la població.

La primera utilització d'aquest turó correspon a una església romànica de nau única i absis semicircular, voltada d'una necròpolis d'inhumació. L'existència d'una església anterior a aquesta, del segle X només es pot suposar. Documentalment la primera referència que es té de l'edifici és de 1227. El campanar romànic fou construït a finals del segle XII, adossat al mur nord, al costat de l'absis. Aquest primer campanar té 18'40 metres i correspon al primer pis de l'actual campanar.

Entre els anys 1331 i 1536 es cobreix el campanar, bé perquè havia restat inacabat o per la necessitat de remodelar-lo. Durant el segle XVI s'hi fan importants obres de millora i en aquest moment, arribarà a tenir dos pisos i una alçada propera als 22 metres. L'església d'estil romànic es va començar a enderrocar el 1762 per construir-hi l'edifici actual d'estil barroc.

Durant l'excavació de 1986 es va trobar una tomba, coberta per un estrat de reble, on hi havia enterrats tres individus. Va ser feta aprofitant una diàclasi de la roca i fou coberta amb lloses de pissarra. Per la seva orientació atípica, podria associar-se a la construcció del segle X, però també podria ser d'època més avançada, encara que anterior a la construcció de la torre.

Història

La consagració de l'església de Sant Boi es deuria fer entre l'any 886, data de la restauració de la dignitat episcopal de la seu de Vic, i el 911, data de la mort de Guifré II. La primera menció del terme de Sant Boi de Lluçanès es troba datada de l'any 905, quan el bisbe d'Osona Idalguer acudí al castell de Lluçà per tal de restaurar-hi l'església de Santa Maria, edificada pel prevere Vinizià, el qual dotà amb llibres i ornaments litúrgics, amb cases i terres; alhora, el bisbe la dotà amb els delmes i les primícies provients dels vilars del terme parroquial i li sotmeté l'església de Sant Martí d'Albars, propietats i béns que "sunt in comitatu Ausona, ad radices castri de Lussano et terminos eius et in adiacentias vel in apendicios Sancti Baudili" (ORDEIG: 1999). Per tant les primeres notícies de Sant Boi són esmentades formant límit de la parròquia de Santa Maria de Lluçà. Les funcions parroquials de Sant Boi consten des de l'any 993.

En un primer moment, l'església i el terme de Sant Boi van dependre de l'antic terme del castell de Lluçà. Més tard, bona part d'aquest terme i església van passar a dependre de la vescomtessa Riquilda de Narbona, vídua d'Odó, que l'any 962 ho va llegar a la catedral de Vic (JUNYENT:1980-1996). Al cap d'un temps, passaren a dependre del comte d'Barcelona-Osona Ramon Borrell, qui el 6 de novembre de l'any 992, vengué aquests dominis a Sendred, senyor del castell de Gurb, per 40 unces d'or cuit, amb els corresponents delmes i primícies, els molins i els prats. El 15 de febrer de l'any 993, Sendred de Gurb va fer una permuta amb el bisbe de Vic Arnulf. Aquest domini de Sant Boi, que va dependre del bisbat de Vic des de l'any 993 fins a l'abolició de les senyories jurisdiccionals pel govern liberal espanyol de 1834 estava centrat en la gran batllia que regentaven els hereus del mas Vila-rasa.

L'església del segle X, envoltada per una necròpolis d'inhumació, va ser substituïda per un temple romànic al segle XII, segurament més capaç d'acollir la creient feligresia que poblava el terme. D'aquest temple avui en dia sols en queda la base del seu campanar, integrada en el campanar actual. En aquest temple es documenta l'any 1160 un altar dedicat a la Verge. Aquest temple anà sofrint modificacions i ampliacions - l'any 1456 s'hi realitzen importants reparacions - fins que a mitjan segle XVIII es decidí construir un nou temple (FONT:1992).

Bibliografia

BERTRÁN DE HEREDIA, J (1991). Excavacions al campanar de l'església parroquial de Sant Boi de Lluçanès (Osona) a Actuacions en el patrimoni edificat medieval i modern (segles X al XVIII): I. La intervenció arquitectònica. II. La recerca arqueològica. Simposi: Barcelona, 5, 6 i 7 d'octubre de 1989. Barcelona. 1991.

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

JUNYENT, Eduard (1980-1996). Diplomataris de la catedral de Vic (segles IX-X). Patronat d'Estudis Osonencs. 1980-1996.

ORDEIG, Ramon (1999). Catalunya Carolíngia, IV: Els Comtats d'Osona i Manresa. Institut d'Estudis Catalans.

ROVIRA, Josep (1989). "Intervenció al campanar de l'església parroquial de Sant Boi de Lluçanès" a Quaderns Científics i Tècnics, núm.3, octubre de 1989. Diputació de Barcelona, 1991.

Inventari del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya. Sant Boi de Lluçanès. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, maig de 2008.

